

Istraga o INI bez Hayana?

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2010/3/26 11:11:48

Fonogram moje rasprave 25. ožujka 2010.

- Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje činjenica u vezi sklapanja prve izmjene i dopune ugovora o međusobnim odnosima koji se odnose na društva INA-industrija nafte d.d. te glavnog ugovora o plinskom poslovanju sa strateškim partnerom MOL Hungarian Oil And Gas PLC – Predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a

U raspravama u osnivanju ovakvih istražnih povjerenstva često tjeramo zeca, ponekad istjeramo vuka, ali uvijek fali onaj treći bitan a to je lovac. I nikada na kraju istrage lovca nema.

Raspravu o ovoj ozbiljnoj temi, kada je INA u pitanju, doživljam kao raspravu o energetsom suverenitetu Republike Hrvatske, i prvo sami sebi moramo priznati da je prodajom INA-e a posebice predajom upravljačkih prava nad INA-om Hrvatska izgubila veliki dio energetske suvereniteta.

I sve što se kasnije dešavalo živi je dokaz kako prolazi država koja izgubi iz ruku, proda ili preda upravljanjem tako značajnih resursom kao što je energija. Možemo to dokazivati na temu rafinerija. Koliko je u razvoj rafinerija uloženo nakon prodaja INA-e. bilo koje? Koliko je novaca ulagano u zaštitu okoliša u bilo kojem objektu u vlasništvu INA-e? Koliko je bilo ulagano u eksploataciju domaćih nalazišta nafte? Ja se ne sjećam, nisam imao prilike vidjeti informaciju ni o jednoj ozbiljnijoj investiciji u te resurse INA-e na teritoriju Republike Hrvatske.

Nadalje, što je sa termalnim i mineralnim vodama koje se pojavljuju kao nus pronalazak u istražnim radovima prilikom traženja nafte ili plina? Da li smo postojećim zakonskim propisima jasno definirali gospodarenje ili pravo gospodarenja termalnim i mineralnim vodama koje po meni i po mojim informacijama indirektno su postale vlasništvo MOL-a?

Što je sa plinom? Najprije smo skladište Okoli prodali pa onda natrag otkupili od INA-e odnosno MOL-a, ne vlastitim sredstvima nego smo se zato morali kreditno zadužiti, a da u međuvremenu nije izgrađeno nijedno ozbiljnije skladište za prirodni plin. Možda je sada jasnije zašto Hrvatska sve to vrijeme nije mogla izdefinirati i donijeti konačnu odluku o izgradnji terminala za ukapljeni plin. Zašto hrvatska strana i hrvatski konzorcij svo ovo vrijeme nije uspio pronaći dogovor o izgradnji terminala za ukapljeni plin?

Možda je u ovome i odgovor na pitanje, zašto bivši premijer Sanader nije išao na sastanak u Moskvu u onomu danu i trenutku kada su definirali konačne pravce plinovoda prema zapadnoj Europi i zbog čega je Hrvatske, a ja bih rekao sada skoro, nadam se da je točna informacija da je premijerka Kosor stigla pet do dvanaest u Moskvu njihovom premijeru na noge, ostala bez južnog toka ili kraka južnog toka za opskrbu plinom. Ako povežete sva ta događanja onda ćete vidjeti da su sve odluke donesene na području energetike nafte i plina išle na štetu Republike Hrvatske. Da smo prilikom svakog međunarodnog odlučivanja o tome ili kasnili ili nismo bili prisutni ili smo bili izostavljeni, ne koristimo onu rečenicu iz Energetske strategije da svoj zemljopisni položaj u energetske razvoju moramo koristiti kao našu prednost. Ispalo je da je taj naš zemljopisni položaj postao hendikep a ne prednost.

I na kraju. Ja sam dao i pisani amandman i nudim predlagatelju da se točka 1. ali i točka 3. dopune i da predmet rada istražnog povjerenstva bude i Prvi dodatak glavnom ugovoru o plinskom poslovanju iz prosinca prošle godine. Naime, tom prvom dodatku glavnom ugovora upisana je odredba prema kojoj je Vlada Republike Hrvatske MOL-u dala šansu ili obećanje o mogućoj prodaji najviše do 50% bloka Hayan s mogućnošću natrag -kupnje u korist INA-e.

Ja sam najprije mislio da taj blok Hayan je tu negdje u Zagrebu, u Sesvetama ili Zaprešiću. Što je to blok Hayan? U ugovoru piše samo blok Hayan. Veliko nalazište plina i nafte u Siriji koja je INA otkupila i ima vlasničke i suvlasničke odnose sa Sirijom 50:50 i na temelju toga dobila koncesije za istraživačke i eksploatacijske radove na naftno-plinskim poljima u Siriji.

U prvoj godini istraživanja otvorena su tri velika polja Jihar, Palmyra Al Mahar. Do sada je u ta tri polja uloženo milijardu dolara od strane INA-e, ponavljam milijardu dolara. Nakon tri ta velika polja ubrzo su otvorena još tri velika polja Jazal, Mustadira i Mazrur. Samo jedno se pokazalo nerentabilno za eksploataciju. I što se desilo prije mjesec dana? Mađarski partner i mađarska uprava INA-e naredila je prestanak bušenja u Siriji, radnici su povučeni u Hrvatsku i ta odluka vrijedi do kraja kalendarske godine. Ako INA ne izvrši koncesijski ugovor i do kraja godine ne završi ove dvije probne bušotine izgubit će koncesiju u Siriji.

MOL je kupio INA-u iz razloga što je putem INA-e želio ući u Siriju, a MOL je u Siriji na crnoj listi nepoželjnih kompanija i Sirijci mu nisu dozvoljavali ulazak. Ušli su putem ili pokušavaju ući putem INA-e u Siriju. Da bi ojačali pregovaračke pozicije INA-i su zabranili nastavak ispunjavanja ugovorne obveze. I zato u ovom ugovoru valjda ne znajući na zahtjev mađarske strane Vlada najavljuje prodaju pola od polovice udjela INA-e u Siriji i na taj način Mađari su željeli ući u Siriju ali se oèito desilo nešto i zbog toga su prekinuli daljnje radove.

Hoće li zbog ove klauzule ugovora i zbog naredbe o prestanku istražnih radova na bloku Hayan INA ostati bez koncesije u Siriji, izgubiti koncesiju u Siriji i koliko će tada biti vrijednost INA-e na tržištu? Zbog toga smatram da predmet obrade i rada istražnog povjerenstva mora i biti Prvi dodatak glavnom ugovoru o plinskom poslovanju kako bi rašèistili sve moguće dileme i posljedice i moguće posljedice na ovako poslovnu odluku uprave INA-e, a na štetu Republike Hrvatske u vrijednosti otprilike milijardu dolara.